

A korai iskolaelhagyás mögötti okok feltárása - A mentorálás szerepe a tehetséggondozásban

ELTE TáTK - MNB Humán Tőke Projekt Konferencia

Humán tőke, társadalmi-gazdasági fejlődés: kulcskérdések Magyarországon

2024. március 21.

ELTE Társadalomtudományi Kar

K. Nagy Emese

Amiről szó lesz

- ▶ Korai iskolaelhagyás fogalma, jelensége
- ▶ Korai iskolaelhagyás mögötti okok
- ▶ A mentorálás szerepe a tehetséggyondozásban

Korai iskolaelhagyás fogalma

► *Az Európai Unió definíciója:*

Korai iskolaelhagyó: aki 18-24 éves korában nem rendelkezik középfokú végzettséggel és nem vesz részt képzésben.

Helyzetértelmezés

Rendszerváltozás hatása - társadalmi egyenlőtlenségek megnövekedése

Nincs egységes iskolarendszer

Választék bővítése vs. kapacitások növelése

Szelektivitás erősödése

Elitképzés

Kontraszelekció

Pedagógus felkészülése, felkészítése

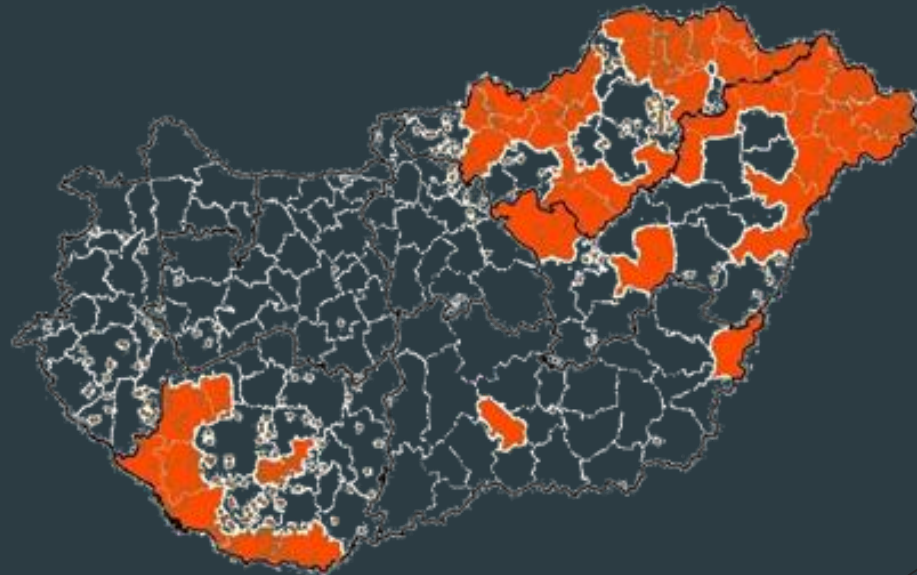
Oktatás tartalma, módszerei, eszközei

Szegregáció, integráció kérdése

A hazai **szelekció** eredménye

- A kiváló képességű tanulókat befogadó középiskolák a fejlett országok átlaga felett teljesítenek.
- Az átlagos magyar középiskola a fejlett országok átlaga alatt teljesít.
- A szegregált, elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat befogadó iskolákban a tanulók teljesítménye gyenge, sok a lemorzsolódással veszélyeztetett.

A korai iskolaelhagyás kockázati okai

- ▶ a társadalmilag hátrányos helyzet,
- ▶ a szülők alacsony iskolázottsága, kiemelten az alacsony szocio-ökonómiai státusz

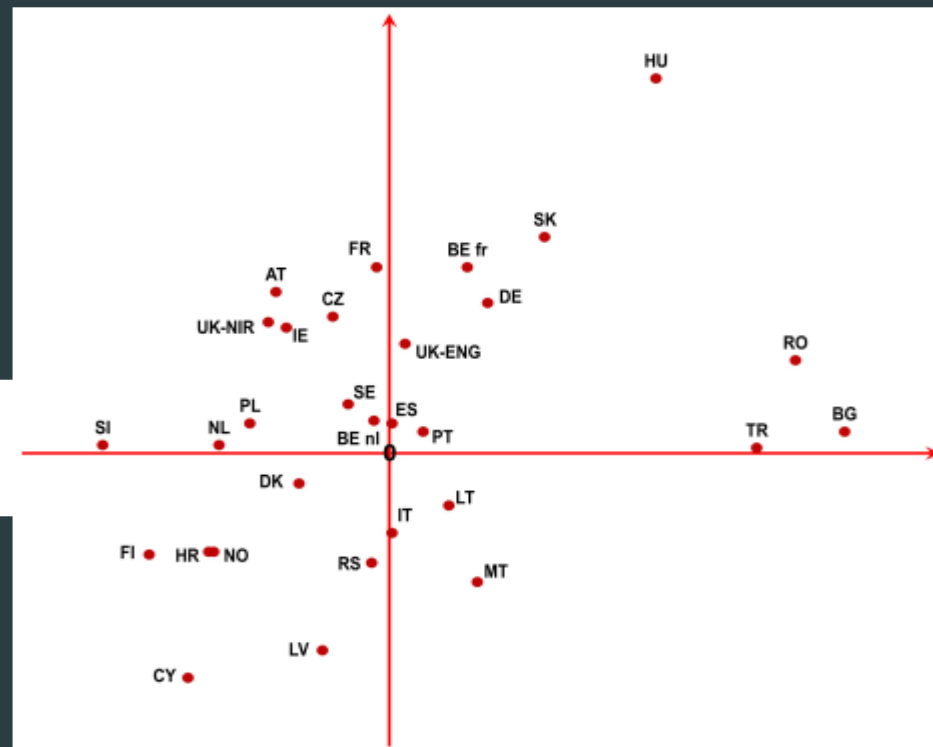

A tanulók teljesítménye és a szegregáció

mértéke (Euridyce, 2020)

Jelentős tudásbeli szegregáció a középiskolai oktatásban

Kismértékű tudásbeli szegregáció az alapfokú oktatásban

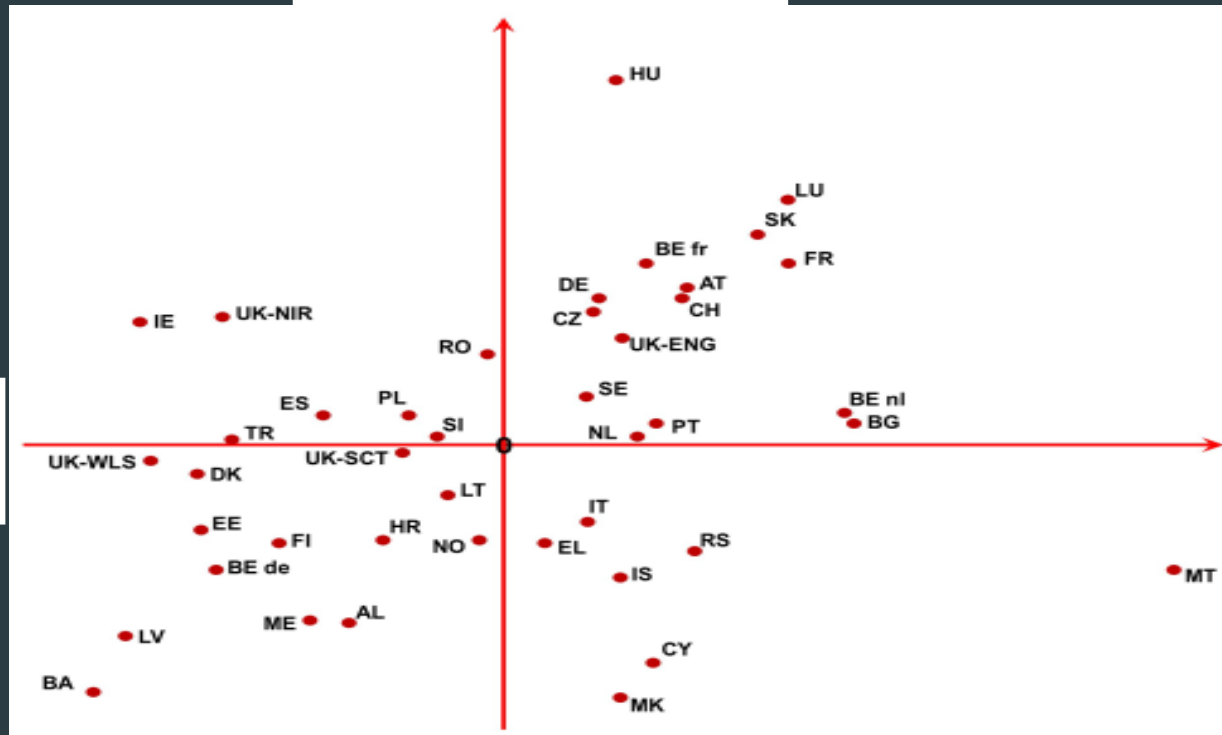

Jelentős tudásbeli szegregáció az alapfokú oktatásban

Kismértékű tudásbeli szegregáció a középiskolai oktatásban

A tanulók teljesítményének kapcsolata a szocioökonómiai háttérrel (Euridyce, 2020)

A társadalmi-gazdasági háttér jelentős befolyásoló hatása

Csekély teljesítménykülönbség

Jelentős teljesítménykülönbség

A társadalmi-gazdasági háttér csekély befolyásoló hatása

Az iskolai lemorzsolódás **csökkentői**

- ▶ Az oktatási rendszer különböző **szereplői** és **mechanizmusai**.
- ▶ A korai iskolaelhagyást megelőző, **intervenciós** és **kompenzációs** intézkedések.

A korai iskolaelhagyásnak negatív következménye

- ▶ Munkaerőpiaci hátrányok és munkanélküliség,
- ▶ társadalmi kirekesztettség,
- ▶ fizikai és mentális egészségügyi problémák,
- ▶ csökkent részvétel a társadalom különböző területein.

Érintőlegesen 1

A mentorálás szerepe a tehetséggondozásban
A mentorálásra alkalmas személy

- ▶ Mentor: Idősebb, nagyobb és mélyebb tapasztalatokkal rendelkező **tanácsadó és tanító.**
- ▶ A mentor és a mentorált között olyan **érzelmi kötelék** alakul ki, melynek alapja a **bizalom.**
- ▶ A mentor olyan, fokozatosan nehezedő készségek és feladatok elsajátításában segít, melyekben maga is **jártas.**

Érintőlegesen 2

A mentorálás hatása a szociális és érzelmi fejlődésre: valódi törődés nyújtása, a világról alkotott kép formálása, érzelmi támogatás nyújtása, érzelmi kontroll képességének a fejlesztése.

A mentorálás hatása a kognitív fejlődésre: Lexikális tudás-fejlesztés, látókör-szélesítés, hatékony tanulási módszerek elsajátítása, új készség elsajátítása, erős motiváció kialakulása.

A mentorálás hatása az **identitás** fejlődésére

- ▶ Elfogadásra nevel, támogatást ad és törődést nyújt.
- ▶ **Jövőképet** körvonalaz.
- ▶ Saját kompetenciákat és értékeket tudatosít.
- ▶ Megoldás: státuszkezelés kisiskolás kortól.

Zárókép

AMI A TÁBLÁN VAN

$12\sqrt{6} \cdot 7 : (6+2\sqrt{4}) \cdot 2 + ab - c \cdot 145^{\sqrt{}}$
 $1 + -5x + 6y \cdot 22\sqrt{4d} + 2\sqrt{r} : (3 + [8$
 $2] : 3 + 2\sqrt{v}) \cdot 34\sqrt{4u} \cdot 3ea^*$

AMIT A TANÁR LÁT

$$2 + 2 = 4$$

AMIT A DIÁKOK LÁTNAK

而不是鍵入一個美好的譯員
胡說我有一個夢想，夢想雞E
話'的事情在衣櫃裡，他媽的如
儲到有經驗的獵人阿哈小好

AMIRE A DIÁKOK EMLÉKEZNEK

WWW.LEGJOBBVICCEK.HU

AMIT A DOLGOZATBAN
KÉRDEZNEK

$4626433832/2ablog/2bc/2ac^*m-476,842887e^*c-b/6$
 $8.65423158ab-xyz^*3yX$
 $*e-n)7X)/(a-b)2a2+2ab-b2+sin2a-2Zma^*cos^*sin(a-5)+sin$
 $+cos9^*cos^*sin5/[(cos(a-5)-cos^*cos3-sin^*sin5)/sin(90^*+$
 $-cos(90^*+a)+0.544^*524/521-61321113258-53215/109(6486$
 $/19(43.6894^*+a)^8.65423158ab-xyz^*3yX-sin^*cos^*sin^*sin^*sin^*$
 $80-2)19-5)/(p-c)0^*e+0.5646848333pe+d^*+3-5-65.6$
 $*(2-2^*2)/109(8-65321.314716e)-73.14199266358897932$
 $4626433832/2ablog/2bc/2ac^*m-476,842887e^*c-b/6-$
 $(64852)-/(n54210^*ctg(360^*+a)-ef+24185,8745643211$
 $ctg(28421.6584^*+a)-5648^*23158-f65ocg-(fag-d/u)/p/r$

AMIT A TAKARÍTÓ NÉNI LÁT

